

περιποιηθῇ τὸν κόσμον, νᾶναι γλυκιά κι' ὀμιλητικιά με' ὄλους καὶ τίποτες ἄλλο δὲν ὀνειρεύονταν, κανένα ἄλλο ἰδανικόν, κανέναν ἄλλον πόθον. Κι' ὅμως ποῖός ξέρεῖ τί θησαυροὺς ψυχῆς καὶ νοῦ νὰ κλειούσε μέσα του τὸ χαριτωμένο κείνο κορμάκι, ποῦ τίποτες ἄλλο δὲ χρειάζονταν γιὰ νὰ φανοῦν παρὰ μίαν ἀληθινὴ καὶ συστηματικὰ καλλιέργειαν!

Ἡ νιά δὲν εἶναι πλούσια, θυγατέρα καλοπλερωμένου ὑπάλληλου καὶ συλλογίστηκα, ποῦ ἂν ἄνθρωπος τίμιος καὶ ἐργατικὸς με' ἀσφαλισμένο μέλλον, με' ἀγνότητα καρδιάς, ὅχι ὅμως ἄνθρωπος τοῦ σαλονιοῦ, τὴν ἀγαπήσῃ καὶ θελήσῃ μαζί της νὰ ἐνώσῃ τὸ θόρυβο τῶν σαλονίων, θὰ τὸν θελήσῃ τάχα ἡ νέα; Ὅχι βέβαια, γιατί ἐκεῖνος δὲν ἔχει τὴν ψευτικὴ μάταιη καὶ ἀνόητη ἀνατροφή σαλονιοῦ, ἐπιφάνεια χωρὶς βάθος, ὅταν ἀπὸ τίποτος ἄλλο δὲ συντροφεύεται.

Κι' ἂν πάλι σὲ στιγμὴ ἐνθουσιασμοῦ, ἢ ἂν οἱ περιστάσεις τὸ θελήσουν, ἀποφασίσῃ νὰ περάσῃ τὴ ζωὴ της μαζί του μακριὰ ἀπὸ τὰ σαλόνια, ποῦ καὶ μόνο τὴν ἐπεισαν, πῶς βρίσκεται ἡ εὐτυχία—με' τὴν ἀνατροφή ποῦ τῆς ἔδωσαν—θὰ μαραθῇ σὰ λουλούδι βγαλμένο ἀπὸ τὸ θερμοκήπι του, θὰ μαραθῇ με' τὴ θύμωσιν τῆς περασμένης τῆς ζωῆς καὶ τὸν πόθον νὰ τὴ ξαναζήσῃ.

Καὶ με' τὴν ἀλαφρότη—χαρκτηριστικὸ κάθε τέτοιαις ἀνατροφῆς—θὰ διώξῃ ἀπὸ κεντὰ της τὴν πραγματικὴν εὐτυχία, γυρεύοντας φανταστικὰ τέτοια στὸν κόσμον τοῦ σαλονιοῦ.

Καὶ τὰ χρόνια θὰ περνᾶν, χωρὶς τίποτος νὰ τὰ ὁμορφαίνῃ, χωρὶς κανέναν πόθον εὐγενικὸν ἔξω καλλιεργημένου μυαλοῦ, χωρὶς κανένα ἰδανικόν, ἀφίνοντας πίσω τους τὸ ἄδειο τῆς ψευτικῆς καὶ χωρὶς νόημα ζωῆς.

Καὶ τὰ χρόνια θὰ περνᾶν, γιατί καὶ οἱ νέοι με' τὸ μικρόβιον τοῦ σαλονιοῦ θὰ ζήτῃν προίκα, δὲ θὰ μποροῦν μακριὰ ἀπὸ τὰ σαλόνια νὰ ζήσουν, καὶ τὰ σαλόνια θέλουν χρῆμα.

Καὶ τὰ χρόνια θὰ περνᾶν καὶ μαζί μ' αὐτὰ τὰ ὀνειράτα τῆς ζωῆς καὶ οἱ γλυκαπότες καὶ στὸ ζῶπνυμα τὸ τρομερὸ τῆς πλάνης, πόσο μάταιο τ' ὄνειρο θὰ φανῇ με' τὴ θύμωσιν τῆς ψευτικῆς καὶ τοῦ ἄδειου τῆς περασμένης ζωῆς!

Γι' αὐτὸ τὴν λυπήθηκα καὶ δὲν τὴν καμάρωσα καθόλου τὴ νέα με' τὴν ἀνατροφή σαλονιοῦ, γιατί ὅπως ὁ ἀχνός τοῦ τσαϊοῦ, ποῦ με' τόση γλύκα καὶ χάρις ἤξερε νὰ προσφέρει, ἔτσι ἔβλεπα με' πόνο ψυχῆς νὰ χάνεται γι' αὐτὴ στὸν κόσμον τοῦ ἐπιπόλαιου ἢ εὐτυχία.

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

κου ἢ γιὰ σφαλνοῦσε τὰ μάτια της, διψασμένη γιὰ ὕπνον, τὸ μόνο γιαιτωρὶκὸ τῆς λύπης καὶ τῆς κούρασης· ὁ ὕπνος δὲν ἐρχόταν· ἔπεσε δίπλα, νὰ μὴ βλέπῃ τὸ φῶς, ἔλλαξε τὴν μαξιλαριὴν τῆς θέσῃ, ξεσκεπασε τὸ κεφάλι της, νὰ μὴ στεναχωριέται, μὰ τοῦ κάκου! ὕπνος δὲν τὴν ἐπῆνε· χιλιάδες κορμί καὶ ψῦλλοι, θαρρεῖς, τῆς ριχτήκανε καὶ τὴν κάνανε νὰ ξιέται σὰν ψωριασμένη· στὸ τέλος ἀνασηκώθηκε, στερόχτηκε στὸν ἄγκυρά της καὶ ἄλλα τῶν ἀλλῶ σκεβότανε ταῦτιά της βουίζανε, σὰ νῆχε πάρει κινό· ἀπ' τὴν διπλανὴν κάμαρα ἔκνοιγε πάντα τὸ φῶς καὶ ἄκουγε τὰ μουρμουρητὰ τοῦ ξένου καὶ τὰ κουνισμάτα· ἔσκυψε περίεργα στὴ χαραμάδα τῆς μισοκλεισμένης πόρτας καὶ παραμόνεψε νὰ δῇ τί κάνει· εἴτανε καθισμένος στὸ κρεβάτι του καὶ ἀπ' τὴν ἀνοιχτὴν βαλίττᾶ ἔβγαζε πασάδες καὶ τίς τύλιγε σὲ φουσεκία· πρόσεξε καλύτερα· δὲν εἴτανε δεκαρολογήματα οἱ πασάδες του, λαμπροκοπούσανε στὰ χέρια του καὶ ἀστράφτανε σὰ λίρες· μωρὲ λίρες μετροῦσε καὶ γι' αὐτὸ κουνδούνιζαν!.. Σὲ λίγο μοίρασε τὰ φουσεκία σὲ δυὸ σωροὺς, τοὺς ἔβαλε σὲ χωριστὴς θέσεις τῆς βαλίτσας, καὶ ἄρχισε νὰ μετράῃ χαρτιά, κατοστάκια, ἴσως καὶ πεντακοστάκια... Βιδὸς δλόκληρο διάβαινε μπρὸς στὰ πεινασμένα, τὰ γουρλωμένα γιὰ παρὰ μάτια της... Μπρὲ τὸν ἀθεόφοβο! αὐτὸς δ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10.—Γιὰ τὸ ἔξω-
ρικὸ φρ. χρ. 10
20 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κίσκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιόδρομου (Ὁφθαλμιατρεῖο), Σταθμοῦ ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια) στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἑστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ὁδὸς Σταθίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλὴ).

Ἡ συντρομὴ πληρώνεται μπροστὰ καὶ εἶναι ἐνός χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΚΑΜΙΑ

ἀνάγκη δὲν εἴτανε νὰ γράψῃ ὁ κ. Λάμπρος τὸ λόγο ποῦ ἀπάγγειλε ὁ Διάδοχος στὸ Στάδιο, οὔτε πάλι ὁ Παλαμᾶς ἢ κανέναν ἄλλον ἀπὸ τοὺς κύριους ποῦ ἀνάφερε ἡ «Ἀκρόπολις» σ' ἓνα ἀπὸ τὰ τελευταῖα φύλλα της. Τὰ λόγια ποῦ εἶπε ὁ Διάδοχος μποροῦσε ἀξιόλογα νὰ τὰ γράψῃ ὁ ἴδιος, γιατί σὲ μὴ τέτια γιορτὴ ὅλοι περιμέναμε νὰκούσουμε, ὅχι τί ἰδέες ἔχει ὁ κ. Λάμπρος ἢ ὁποιοσδήποτε ἄλλος κύριος, ἀλλὰ τί ἰδέες ἔχει ἡ Α. Υ. ὁ αὐριανὸς Βασιλεὺς μας, καὶ πῶς θὰ μᾶς τίς πει.

Ζήτημα καθαρῆς καὶ δημοτικῆς δὲν ἀνοίγουμε σ' αὐτὴ τὴν περίστασιν. Βέβαια θάταν ὑπέροχο σὲ μὴ τέτια μεγάλῃ στιγμῇ καὶ μπροστὰ σὲ χιλιάδες κόσμον δικούς μας καὶ ξένους, μπροστὰ σ' ὅλο τὸν κόσμον, ἀφοῦ ὅλος ὁ κόσμος ἀντιπροσωπευότανε τὴν περασμένη Κυριακὴν στὸ Στάδιο, νὰ μιληθεῖ, καὶ ἀπὸ ἐπίσημα μάλιστα χεῖλη, ἡ ζωντανή, ἡ ἐθνικὴ μας

γλώσσα, καὶ θὰ γινότανε ὁ πρῶτος Ὀλυμπιονίκης Ἐκεῖνος ποῦ θὰ νικούσε μέσα στὸ Στάδιο τὴν Πρόληψιν· θάταν ὑπέροχο αὐτὸ, μὰ τὸ ξέροντε πῶς γιὰ τέτιες παληκαριές εἶναι νωρὶς ἀκόμα καὶ πῶς ἡ δάφνη ποῦ θὰν τίς στεφανώσῃ δὲ φύτρωσε.

Αὐτὸ ὅμως ποῦ ζητᾶμε δὲν εἶναι κανένα τόσο μεγάλο καὶ τόσο ἀκατόρθωτο, νὰ λείπουνε δηλ. σὲ τέτιες περιστάσεις οἱ μεσάζοντες καὶ νὰ μιλάει ὁ καθένας ὅπως ξέρεῖ καὶ ὅπως μπορεῖ. Ἐχουμε τὴν πεποίθησιν πῶς ἡ Α. Υ. μποροῦσε νὰ μᾶς πῇ καλύτερα καὶ μεσιώτερα λόγια, ὅσο καὶ ἂν λείπανε ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ τὰ ρητορικὰ ἀνθ' τοῦ κ. Λάμπρου.

ΟΛΕΣ

τίς τόσες καὶ τόσες ἀνόητες ἐπιγραφές, τίς Λατινογαλλικὰς καὶ τίς ἀρχαιομακαρονικὰς, ποῦ κρέμασε ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ἀγώνων, δίχως νὰ κρεμαστῇ καὶ ἡ ἴδια, στὴν ὁδὸ Φιλελλήνων, ἦρθε νὰν τίς ἐξαγνίσει: μὴ φωτεινὴ ἐπιγραφή, νὰν τὴν ποῦμε, ποῦ ἔλαμψε στοὺς δρόμους στὴ φωτεινὴ πομπὴ τῆς Δευτέρας.

Ἡ ἐπιγραφή, στολισμένη με' τὸ στίχον τοῦ Σολωμοῦ

Ὅλα γύρω σου εἶναι φῶς,

ἔδειχνε ὀλοφάνερα πῶς ἀνάμεσα στοὺς τόσους ἄρμολιους τῆς Ἐπιτροπῆς βρέθηκε καὶ ἓνας χριστιανὸς ἀναρμόδιος ποῦ θυμῆθηκε πῶς ὑπάρχει καὶ ζωντανὴ Ἑλλάδα ἢ ὅποια μποροῦσε νὰ μᾶς δώσει, ἂν ὅχι τίποτ' ἄλλο, τουλάχιστο κατάλληλες ἐπιγραφές νὰ σκεπάζουν τὰ «ἐνέγησαν τὰ Στάδια» τὰ «εὐγυνάζεσθαι» τὰ «au revoir» τὰ «gloria victis» τὰ «τὴν Ἑλλάδα καλλύνετε» καὶ τᾶλλα τὰ παρόμοια μασκαράλῃα.

Ὁ ἀναρμόδιος αὐτὸς ἀξίζει νὰ φορεῖται στο κεφάλι του περήφανα τὸ στεφάνι τοῦ Ὀλυμπιονίκου.

ΦΟΒΕΡΟΣ

αὐτὸς ὁ κ. Νεγρεπόντης τῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ Ἀρχοντας καὶ ὁ Ἀφέντης τοῦ Σταδίου! Δὲν ἤθελε, λέει, νὰ φέρῃ τοὺς Κρητικούς νὰ παρελάσουνε μαζί με' τοὺς ἄλλους ἀγωνιστὰς, γιατί φοροῦσανε... βράκες!

Καὶ εἶπε ὁ Ἀρχων·

— Μὰ πῶς θὰ παρελάσουν καὶ οἱ Κρητικοὶ με' τίς βράκες; Θὰν τοὺς ἴδων οἱ ξένοι καὶ ὁ ἄλλος κά-

φαλατὰς εἴτανε μυριόπλοτος, μὰ ταξίδευε με' παλιγκαϊδοῦρι καὶ φοροῦσε κάτι παλιοφορέματα καὶ δὲ βάσταξ' ἢ ψυχὴν τοῦ νὰ τῆς δώσῃ πάρα πάνω πὸ τὸ πεντάριον, σωστός Οὐδερὸς, ὁ τζαναπέτης! Ποῖός ξέρεῖ με' τί κατεργαριές, με' τί κλεψίς καὶ ἀδικίαις ἔκανε τόσο νιὸς αὐτὰ τὰ χρήματα· ἔτσι εὐκολὰ γίνονται σήμερις οἱ περιουσίαι; ἔχτος ἂν βρῆκε κανένα κεμερί!—Αὐτὰ συλλογίζονταν ἡ γριά, ὅσο τὴν γαργάλιζε τὸ κουνδούνισμα τῶν λιρών, καὶ στριφογυροῦς ἢ ματιά της ἄγρια καὶ συμμάζωνε τᾶσκημον καὶ σουφρωμένο της μούτσουνο, σὰν ἀγριόγατα ποῦ τοιμαζότανε νὰ χυμῇ. Εἶχεσε καὶ τὰ ἡμέρα, τὰ γλυκὰ λογάκια τοῦ νιοῦ καὶ τὰ εὐγενικά του φερσίμματα καὶ τὴν ὑπόσκησιν ποῦ τῆς ἔδωκε νὰ φροντίσῃ γιὰ τὸ κορίτσι... Ἀχ! Ὅσο δὲ γιὰ ὑποσχέσεις οὔλοι φαίνονται πλούσιοι καὶ σοὺ τάζουνε τοῦ πουλιῦ τὸ γάλα! Πόσες φορὲς δὲ βρέθηκε ἀνοιχτὴ γιὰ νὰ δώσῃ μπιστοπὶνῃ σ' ἀλλοτρίων ὑποσχέσεις, πόσες φορὲς γιὰ νᾶναι μωρόπιστη δὲ θυμῆθηκε καὶ αὐτὴ τὴν παροιμία: Ὅποιος ζῇ ἐλπίζοντας, πεθαίνει χάσκοντας! Δὲν τῆς ἔφτανε ἡ καταντία της, μόν' ἦρθε τώρα καὶ αὐτὸς ὁ συχαμένος νὰ τὴν πουλήσῃ γιὰ πράσινο χαδιάρι· σὰν εἶχε καρδιά καὶ στ' ἀλήθεια τὴν λυπότανε, μποροῦσε νὰ τῆς πῇ ξεκάθαρα: μὴν κλαῖς, γερόντισα, μὴ χολοσκάνεις καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ

παντρέψω τὸ κορίτσι, γιὰ τὴν ψυχὴν τοῦ πατέρα μου! Ἀμὲ τί! ἔχει τόσους παράδες, ὁ ἀθεόφοβος, καὶ θὰ φτώχευε με' κᾶνα δυὸ χιλιάδες λιγότερο; Δὲ βαριέσαι, τρελλή! Καλέ, χωρὶς ἄλλο θάναυ κανέναν μασκαρά, κανέναν Ὄδερὸς τετραπέρατος, ποῦ ποῖός ξέρεῖ με' τί σκοπὸ μπῆκε στὸ σπῖτι της· δὲν εἶδες, καλέ, με' τί τρόπο κοίταξε τὸ κορίτσι, πῶς τοῦ χαμογελοῦσε, τί κουροφέξαλα μπρὸς του σαλιάρει; Δυστυχία σου, κακομοίρη! Φτωχιά εἶναι μᾶχει καθαρὸ τὸ κούτελο καὶ ἀτιμὸ ψωμί δὲ θὰ φᾶνε τὰ παιδιά της!

Τὸ παλλικάρι ἔβαλε πάλι τοὺς παράδες στὴ βαλίττᾶ του, σημείωσε κάτι σ' ἓνα χαρτοφυλάκι καὶ ἄρχισε νὰ γδύνεται· ὕστερις ἔκανε τὸ σταυρὸ του, ψιψυρίζοντας κάτι σὰν προσευκὴ, ἔσβυσε τὸ λυχναρί καὶ κουνουλώθηκε στὸ κρεβάτι του. Ἡ γριά, γερμὴν πάντα στὸν ἄγκυρά της, ἔκχλουθουσε νὰ παραμονεύῃ ἀναβ' ἀκόμα τὸ τζάκι, τὰ ξύλα τρίζοντας ποῦ καὶ ποῦ σπιθοβολοῦσανε καὶ ξαφνικὰς ἀνάλαμψες ἀγνοφωτίζανε τὸ κρεβάτι. Ἡ προσευκὴ τοῦ παιδιοῦ εἶχε μερώσῃ γιὰ μὴ στιγμὴν τὴ γριά καὶ ἀνθρωπινώτερες σκέψεις τῆς ἔφερε στὸ θολωμένο μυαλὸ της—Ὁ δόλιος, συλλογίστηκε, δὲν ἔχασε καὶ ποῦ πῆγε τὴν πίστην του! ποῖός ξέρεῖ, πάλι, μὴν εἶναι καὶ καλὸς, μὴν κέρδιζε τοὺς παράδες με'

σμος και θα πούν πως στους αγώνες λαβαίνουν με-
ρος και... χωριάτες!

Μωρέ, παιδί τό σκασμένο! Κι όμως θάν τόνωσε
κι ο κ. "Αρχων πως οι Κρητικές βράκες τήν Κυρια-
κή στο Στάδιο εΐτανε περισσότερο φιγουράτες από
τήν ψηλοκαπελαδούρα του. Όσο για τή συγκίνηση
πιά και τόν ένθουσιασμό που φέρανε, δέ λέμε τίποτα.

Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ

μουσική—τό συγκινητικώτερο και τ' όμορφώτερο στο-
λίδι του Σταδίου τή μέρα που άρχινήσανε οι άγω-
νες! Όποιος σκέφτηκε νάν τή φέρεϊ εδω θάναι όχι
μόνο άληθινός πατριώτης μά κι άληθινός ποιητής.

Όπως στεκόντουσαν οι Μακεδόνες μουσικοί με
τά κόκκινα φέσια τους εκεί, σιμά στα Προπύλαια,
ξέχωρα από τις άλλες μουσικές κι από τόν άλλο κό-
σμο, θυμίζανε τή σκληρωμένη πατρίδα— και τή θυ-
μίζανε ακόμα περισσότερο και με τό μάρος που παίζα-
νε, τό ήσυχο και κάπως λυπητερό, που σε συγκι-
νούσε άντί νά σ' ένθουσιάζει.

Γι' αυτό μόλις άρχίνηζε νά παίζει ή Μακεδο-
νική μουσική άρχίζανε άμέσως τά χειροκροτήματα,
μά και τά μάτια δέ μένανε όλωσδιόλου στεγνά.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

για τους Όλυμπιακούς αγώνες δούλεψε σκυλήσια και
της αξίζει ένας μεγάλος μεγάλος έπαινος! αυτό τό
μολογάει όλος ο κόσμος, κ' οι ξένοι ακόμα, εζέν από
τήν «Έσπερινή» που της ρήχτηκε στα γιομάτα...
για πατριωτικούς λόγους πάντοτε.

Ούτε αξίζει νάν της καταλογήσει κανείς μερικά
παράτραγούδα, άπαραίτητα σε τέτοιες φούριες, που
γενήκανε με τά είσιτήρια. Όσοι έχουνε μεγαλύτερες
αξιώσεις απ' αυτήν αποδείχνουν πως παίρνουν τά μέ-
λη της όχι πιά γι' ανθρώπους αλλά για Θεούς. Αυ-
τή 'ναι ή άλήθεια.

ΤΟ ΕΠΙΣΗΜΟ

θέατρό μας, τό Βασιλικό, άποφάσισε νά δείξει στους
ξένους πως οι σημερινοί Ρωμιοί δέν έχουνε γλώσσα,
και γι' αυτό τους παρουσιάζει τόν «Οιδίποδα Τύ-
ραννον» στο άρχαιο, τή «Δούκισσα των Άθηνών» σε
Ραγκαβίδικη διάλεχτο, που κάθε άλλο παρά γλώσ-
σα μπορεί νάν τήν πει κανείς, και τή «Φαύστα»

στού Βερναρδάκη σε μία ύπερκαθαρεύουσα που δέν
τή μιλήσανε ανθρώπινα χείλια.

Κ' οι ξένοι, που άλλη γλώσσα θάκούνε νά μι-
λιέται στην πόλη κι άλλες γλώσσες θάκούσουνε στο
θέατρο θά γελάνε και μ' όλο τους τό δίκιο μαζί
μας που δέν ξέρουμε τί μας γίνεται.

Θά μας δικαιολογήσουνε μόνο άν τους πούμε πως
διορίστηκε, τώρα τελευταία, για τους αγώνες βέ-
βαια, ο κ. Βλάχος διευθυντής στο Βασιλικό θέατρο
και τους ζηγήσουμε τί είδος φιλολογικής Βλάχος
είναι αυτός ο σεβαστός κύριος.

ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΚΟΥΤΣΑΒΛΟΣ

Έθρασσανόυσε ο σοροκολεβάντες με άμέτρητων
άρκουδιών μουγκριτά. Στόν κόρφο μήτε παννί' οι ά-
φροι στα μανιασμένα κύματα και μόνο οι άφροι τί-
τις άλλο. Τό βαπόρι δέν είχε ξεμυτίσει. Θάραζε κά-
που χωρίς άλλο δέ θάρθει. Τά καηκάκια κ' οι βάρ-
κες έκαναν τό ξύλινό τους άκρογιαλινό χωριουδάκι
εδω και τρεις ώρες· όλες τις έτραβήζανε κάμπουσες
όργιες δζω και λαχανιασμένοι, λές, ψαράδες και
βαρκάρηδες έκοιτάζανε μέσ' από τά τζαμόφυλλα
των μαγαζιώνε τάπιστο τό θεριό νάφροκοπή ή
λόφρενο, τό λυσασμένο σάντικρινά άκρογιαλία και
νά ρυάξη πηδώντας με τά δυνατά του στα βράχια
και στις άμμουδιές του νησιού, και δαγκάνοντας τά
βότσαλα και τάπολίθαρα των ραχώνε, νά φτύνη σω-
ρους τά χαλίκια και τά φύκια και πάλι τά φύκια
και τους άφρους άπάνου στην άκρογιαλιά, σάν δέν
έμπόραγε νά κομματιάση, νά καταπιή με μία του
ρουφησιά μήτ' ένα από τά τόσα πλεούμενά τους, που
τραβηγμένα στη στεργιά έλεγε, πως τό περιφο-
νούσανε δείχνοντάς του τις πρύμες άκούνητα.

*

«Άξαφν' άκούγεται μία σαλαή κατά τό λιμα-
νάκι, τό μώλο του νησιού. Άντρες και παιδιά, ναύ-
τες και ναυτόπουλα, κάμποσοί τους είχανε μαζω-
χτεί στο καθάκι τό δεξί· μία τότε φωνή άκούστηκε·

Τό πλεούμενο καλύδι! Βρέ τό σκυλί τό ά-
πιστο! Τόνα καταπόντισε!

Και με τήν όψη, σάν κερί, ούλοι τους μάτια γε-
νομένοι, έκοιτάζαν καταμεσής του μπογαζιού τό
βαρκάκι.

Με τό φλοκάκι του κουρελιασμένο και δυό κου-
πιά νάνεδοκατεβαίνουν στις κορφές του κυμάτου νά
χάνεται στη στιγμή ανάμεσα σε πελώρια κι άγριεμ-
μένα του σοροκολεβάντη κύματα· λές όλη του ή
άγριμιά κ' ή μάνητα, πως έπεσαν γύρω καταπάνω
του. Κι όμως νά το έσκαμπανέβαινε, έχοροπήδαγε,
κυλούσε, έβυθιζότανε ή άφρόπλεε τό βαρκάκι τό κα-
κόμοιρο! Τά δυό κουπάκια του όλόένα άνεδοκατέ-
βαιναν, και νά το τώρα τό μαύρο κορμί του Κού-
τσαβλου σε κάθε άνέβασμα των κουπιών και της
βαρκούλας έφαινότανε, σάν όρνιου κεφαλή στα κύ-
ματα που τό κορμί του εΐτανε τό ίδιο τό πλεού-
μενο και ποδάρι του τά δυό κουπιά, με τις φτερου-
γές του βαρεμένες κι άδύνατο νά τό φτερώσουν... Μά
όλοι τόλεγαν τώρα πετούμενο θεριό...

Κι όλοι από τό καθάκι τουγενεφαν με τις μαν-
τjλες και τά φέσια κι άλλοι με χέρια, με φωνές ό-
πως μπορούσαν:

— Κουράγιο, Κούτσαβλε! και τώσωσε τό κα-
λυδάκι σου!

*

Θά εΐτανε πάνου από πνήντα παιδόπουλα κι
άλλοι τόσοι άντρες σάκρογιαλί του άη—Μάμα.
Όλη ή άμμουδιά γιομάτη φύκια· στρώμα πυκνό·
κι ό,τι από τό βυθό ήθελες ξερασμένο στής άμμουδιάς
τήν ποδιά τήν μυριστοαλκαωμένη. Έκεί τήδωνε
τόρα ο Κούτσαβλος. Τό καλυδάκι του έσώθηκε· χω-
ρίς άλλο τή γλύτωσε.

Τρεχάτοί τους όλοι με φωνές, ζήτω, χοροπη-
δήματα, παλαμάκια, ξεφωνητά χαράς και θαυμασμού
τόνε δεχτήκανε. Και πήραν τό βαρκάκι, τό πλεού-
μενο καλύδι, καμμία είκοσαριά γυμνοπόδαροι στις
χερούκλες τους μ' όλανε τόν Κούτσαβλο—ψυχή και
σώμα— και σε δυό στιγμές τους άπιθώσανε στο μα-
λακό στρωσίδι των φυκιώνε του γιாலού.

Κι όλοι τους έρπάζανε τό νοικοκύρη στα χέρια·
κι άλλοι τόν έφιλούσανε και τόνα τραγουδούσανε,
σάν μεθυσμένοι από κάποια χαρά τους· μά πιότερο
από ένανε θαυμασμό, που τούπρεπε νά είπούμε τήν
άλήθεια όχι μόνο από τόσους, τόσους, τόσο πολύ λί-
γους, τους πιότερους παιδιά... Κ' άλλοι τόν έκοιτα-
ζανε μ' ένα σαστισμένο γέλι, ίσως οι ζηλιάρηδες.
Μά εγώ, που είμουν εκεί τόν έφίλησα στο μέτωπο κ'
έκλαψα χωρίς νά γελάσω, μήτε νά χαρώ· δέν ξέρω
τί αίστημα μ' έκυριέψε.

— Βρέ παιδιά· πούς έχει σπέρτα, τί μούγιναν
μούσκεμα. Ά, και δυό τρία τσιγάρα· μωρέ παιδιά·
λάσπη μου τον έκανε ο ήτιμος!

τόν ιδρωτά του... έχει μάννα κι άδερφές... καλότυ-
χες που τόν περιμένουνε! ο Θεός νά τους τόν χα-
ρίση! Έτσι θά περίμενα κ' εγώ τό γιό μου... Άλ-
λοι! τί μούκανε μένα ο Θεός τό παιδί μου; μήνα
δέν είμουν άξια νά τό καμαρώσω κ' εγώ, νάν τό
χαρώ; ποιανού νερό στη ζήση μου θόλωσα; ποιά
σαρακοστή χάλασα, ποιός φτωχός ήρθε στην πόρ-
τα μου χωρίς νά τόν έλεήσω; Άμε στην όργη! Πί-
σω τόν Ήλιο κι ακόμη μακρύτερα!.. Σά θυμήθηκε
τή δυστυχία της ή ευωδιά της προσευκής ξατμί-
στηκε· χύθηκε πάλε στην ψυχή της ο καπνός που
τήν έπνιξε, που της θόλωνε κάθε λογική και κρίση
και τήν παρόμοιαζε με θεριό άνήμερο, έτοιμο νάρ-
πάξη και νά ξεσκίση. Έτσι και στη βαρυχειμωνιά
λάμπει για μία στιγμή ο ήλιος και ζεσταίνει, μά
σε λίγο πυκνή μαυρίλα χύνεται και παγωνιά βα-
σιλεύει. Δέν έβλεπε πιά ή γριά τό χριστιανόπαιδο,
που πήγαινε πρόσχαρο στη φαμελιά του, πουχε χρέος
ισρό νά τό προστατέψη σά βρέθηκε στο σπίτι της·
έξχασε πως ή πρώτη χάρη της πατρίδας μας εΐ-
τανε πάντα του ξένου ή προστασία. Ένα μονάχα
ήξερε: πως κιτόννευε νά χάση τό σπίτι της και βίος
όλόκληρο βρισκότανε σιμά της—λίρες με ούρά!.. Κα-
λότυχη, τί θάκανε με δαύτες, πόσες τρούπες θάκλει-
νε! άντίο φτώχια! θά ξεχρεωνότανε, θά πάντρευε

τό κορίτσι της, θάνοιγε του γαμπρού μαγαζί, θά
θά... με τή μοιρά της θά μιλούσε! Έδω είναι
τόρα ο κόμπος: μπορούν τά λεφτά νά γενούνε δι-
κά της; πως; κρυφή άνατριχίλα πέρασε τό κορμί
της, σά νάπιασαν όχιά τά χέρια της· χτυπούσανε
τά μελίγγια της, σά ρολόι, και σπίθες πετούσαν
απ' τά ξαναμμένα μάτια της· φαρμάκι, θαρρείς,
τήν ποτίσανε— Παναγιά μου, μουρμούρισε, τί κακό
έπαθα ή δόλια; καλέ τείναι τούτα που μου κατε-
βαίνουνε στο κεφάλι μεσανυχτιάτικα; πίσω σ' έχω
Σατανά, τρισκατάρτε! — Έκανε τό σταυρό της,
σηκώθηκε και πετάχτηκε· δζω νά πάρη άγέρα, για-
τί πνιγότανε! Στ' άνοιγμα της πόρτας μ' όρμη
τή χτύπησε τό παγωμένο άγέρι, σά νά τήν μπά-
τοιζε· στάθηκε κεί στο κατώφλι για νά δροσίση τό
ξαναμμένο κεφάλι της· κοίταζε τό θολωμένο, κατα-
σκότεινο ούρανό, που της θύμιζε με τή θωριά του τή
σκοτεινιά της· μέσ' στο σκοτάδι ξάνοιγε του χιο-
νιού τις μπαμπακιές, που τρελλά όλούθε στριφογυ-
νούσανε, διάβαιναν γοργά μπρός στα μάτια της ή
πέφτανε πάνου της παιχιδιάρες κι άπιαστες λυώνα-
νε... άχ πως κι αυτές της θυμίζανε τις ψεύτικες
ελπίδες, τις χρυσές ελπίδες που συχνά στη σκοτει-
νιά της γλυκοχαράζανε, μ' άφαντες πάλι γίνονταν
σάν άπλωνε πάνου τους τό χέρι! Μés' στη βαθιά

καταχνιά, ψηλά στο κορφοβούνι π' άντικρύ της, σάν
κάστρο, ψηλονώτανε, ξεχώριζε θαμπά θαμπά της
έκκλησιές τά καντύλια, μ' άλλοίμονο! της ψυχής
της τή σκοτεινιά δέν μπορούσανε πιά νά φωτίσουνε!
Γύρω της τά δεντρά, έσκιοι ούρανοκατέβατοι, έσκιοι
που σαλεύανε, που δέρονταν, π' άγρια βογκούσαν
στο φρενιασμένο του βορριά φύσημα, παλεύανε, θαρ-
ρείς, σά δράκοι, ποιός νά τήν πρωταρπάξη... Πώς
καίγανε κατάξερα τά μάτια της! ποθούσε νά κλέψη,
μπάς και ξαλαφρώς ή φλογισμένη της ψυχή, μά
δέν τό κατώρθωνε. Εάφνου μέσ' στη σιγαλιά κατι
άγριο, χλιβερό, στο βουνό άντιλάλησε, σάν ούρλιασμα
σκύλου, και κρυφή άνατριχίλα τό κορμί της συγκλό-
νισε—Τό κεφάλι σου νά φας παλιόσκυλο! μουρμού-
ρισε θυμωμένη και ξαναμπήκε μέσα, με τή σκέψη
νά ξυπνήση τό παλλικάρι· πήγε πάλε στην πόρτα
και τό παραμόνεψε· κοιμότανε τό έρμα βαθιά και
ροχάλιζε, σάν άποσταμένο που ρουφε στον ύπνο
καινούρια δύναμη. Πώς νά τόν ξυπνήση; τρελλά δέν
είναι με τις ιδέες της; Δίπλα του, πάνου σ' ένα
σκαμνί, φιγουράριζε ή θαματουργή βαλίτζα, που
τόσο χρυσάφι σφαλνούσε μέσα της· ο σατανάς έχω-
σε πάλι λίγο λίγο τάγκυλι του· στόμα είχε ή βα-
λίτσα και πονηρά της φώναζε: εδω είμαι, παλαβή,
και κόπιασε, καρτερές; μία και καλή βρήκες